

Riktlinje

Process: 3 RGK Hälsa, vård och tandvård

Område: Läkemedel och medicinska riskpatienter i tandvården

Giltig fr.o.m: 2019-11-01

Giltig t.o.m: 2021-10-31

Faktaägare: Gunnel Håkansson, tandvårdsstrateg, Kundvalsenheten

Fastställd av: Stephan Quittenbaum, Ordförande medicinska kommittén

Revisions nr: 1

Identifierare: 96192

Tandvård, smärta - behandling

Gäller för: Tandvårdscentrum

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	Definition.....	2
1.2	Etiologi.....	2

1 Inledning

Smärtlindring vuxna tandvårdspatienter

Inom tandvården bör vi minska användningen av kodein på grund av hög risk för biverkningar, beroendutveckling och missbruk. Vid svåra smärtor kan morfin i låg dos vara ett bra alternativ. Ett fåtal doser opioider kan lämnas direkt till patienten för att undvika förskrivning av större mängd än förväntad åtgång.

Syftet är att ha en enhetlig och patientsäker rutin för smärtlindring.

1.1 Definition

1.2 Etiologi

Lätt till måttlig smärta

Använd i första hand paracetamol, eventuellt kombinerat med NSAID och då med fördel naproxen eller ibuprofen, då dessa inte har samma riskprofil som diklofenak. Ibuprofen har snabbare tillslagstid än naproxen.

Diklofenak ska inte förskrivas till patienter med/till

- allvarlig hjärtkärlsjukdom
- stroke
- hypertoni
- hyperlipidemi
- diabetes
- rökare.

Även ur miljösynpunkt bör diklofenak undvikas, då det är svårnedbrytbart i naturen. NSAID förskrivs med försiktighet till äldre personer.

Undviks till patienter

- med magsårshistorik
- vid graviditet
- vid samtidig medicinering med antikoagulantia
- med pågående kortisonbehandling i högdos
- med ASA medicinering.

NSAID ger hos minst 10-15 % av alla astmapatienter en ökad risk för astmaanfall vid allergiskt orsakad astma och hos njursjuka kan sjukdomsbilden försämrats, varför det skall undvikas även till dessa patientgrupper

Svår smärta

Förskriv i första hand morfin i tillägg till ovanstående rekommendationer. Kodeininnehållande läkemedel bör undvikas p.g.a. dess risk för biverkningar, interaktion med bl.a. SSRI (utebliven effekt av kodein), beroendeframkallande egenskaper och missbruk.

Tramadol tillhör, liksom kodein gruppen svaga opioider, vilket medför lägre risk för andningspåverkan men har liksom kodein flera oönskade biverkningar och bör därför undvikas.

Förskrivning

Förskriv få doser, då patienten hellre får återkomma vid behov av ytterligare förskrivning p.g.a. risk för beroende och missbruk. Observera att högst 30 tabletter åt gången får förskrivas av opioidanalgetika enligt de förskrivningsregler som gäller för tandläkare.

Informera patienten muntligt och skriv i ordinationen att opioider ej får kombineras med alkohol och att de medför nedsatt koncentration.

Blockad

Vid kraftig smärta, t.ex. vid alveolit och pulpit bör injektion med levobupivakain (Chirocaine) övervägas. Detta är ett långtidsverkande lokalanestetikum med duration 6-9 timmar. Det är viktigt att aspirera innan Chirocaine injiceras för att undvika intravaskulär injektion.

Vid smärttillstånd i mandibeln injiceras 5 ml Chirocaine 5mg/ml vid foramen mandibularis och 3 ml infiltrativt buckalt om smärtlokaliseringen.

Vid smärttillstånd i maxillan injiceras 3 ml Chirocaine 5mg/ml infiltrativt vid området för smärtan.

Notera att Marcain är det enda godkända preparatet till porfyriker enligt porfyria.com.

Länk till Tandvårdens läkemedel 2018-2019

http://www.regionkronoberg.se/contentassets/63150545f70e485da2ad27190b00b340/tandvardens_lakemedel_2018-19_webversion.pdf

Dokumentet är godkänt och fastställt i Region Västerbotten. Region Kronoberg har fått tillåtelse att kopiera texten i den fastställda riktlinjen.

Giltig fr.o.m: 2019-11-01
Giltig t.o.m: 2021-10-31
Identifierare: 96192
Tandvård, smärta - behandling

**Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela
faktaägare**